

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 131/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť J. I. a M. H., zastúpených advokátkou JUDr. Máriou Kozákovou, Odborárska 7, Košice, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 64/2003 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. I. a M. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2013 doručená sťažnosť J. I. a M. H. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Máriou Kozákovou, Odborárska 7, Košice, ktorou namietajú porušenie svojho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 64/2003 a postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2013.

Zo sťažnosti, z jej príloh a vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 27 C 64/2003 vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedeného okresným súdom pod sp. zn. 27 C 64/2003 v procesnom postavení žalovaných.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú:

„Žalobca podal žalobu 30. 10. 2003. Posledný rozsudok vo veci bol Okresným súdom Košice I spis. zn. č. 27 C 64/2003 vydaný dňa 4. 7. 2012 a prevzali sme ho 27. 9. 2012.

Voči nespravodlivému rozsudku sme sa odvolali dňa 10. 10. 2012.

V čase, keď podávame túto sťažnosť, uplynulo 10 rokov, sud nekoná a nerozumieme v čom je problém riadne a spravodlivo rozhodnúť.“

Sťažovatelia ďalej argumentujú, že *„... i keď sme žalovaní v tomto konaní máme rovnaké právo ako žalobca a rovnaký záujem na urýchlennom ukončení sporu a meritórnem rozhodnutí.*

Z vybavenia sťažnosti v roku 2011 vyplýva, že v tomto konaní došlo len k čiastočným prietahom.

Nerozumieme, čo sú čiastočné prietahy, keď ani po uplynutí 10 rokov nevidíme termín ukončenia sporu do konca tohoto roku.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľov v prvom až v treťom rade na prejednanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo prejednať veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I, spis. zn. č. 27 C/64/2003 a Krajským súdom v Košiciach spis. zn. č. 3 Co 29/2013 porušené bolo

2. Sťažovateľom prikazuje konať bez zbytočných prietáhov

3. Sťažovateľovi v prvom rade sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 39 833,€ (za jeden mesiac 331,94 x 120) ktoré sú mu povinní vyplatiť sťažovatelia.

4. Sťažovateľke v druhom rade sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 39 833,€ (za jeden mesiac 331,94 x 120) ktoré sú mu povinní vyplatiť sťažovatelia.

5. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. Márii Kozákovej... vo výške 127 497,36 € na účet právnej zástupkyňi... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovatelia namietajú, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 64/2003 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2013 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo aby jeho záležitosť bola prejednaná v primeranej lehote.

Medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom okresného súdu

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v posudzovanom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd v napadnutom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 27 C 64/2003-427 zo 4. júla 2012. Tento rozsudok napadli sťažovatelia v zákonnej lehote odvolaním. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (18. júna 2013) už teda okresný súd vo veci meritórne rozhodol a spis bol už mimo jeho dispozície, pretože ho 16. januára 2013 predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľov.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už vo veci meritórne rozhodol, a preto v tomto čase už nemohol porušovať základné právo sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákon o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom krajského súdu

Na účely preskúmania opodstatnenosti tejto časti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal súdne spisy okresného súdu sp. zn. 27 C 64/2003 a krajského súdu sp. zn. 3 Co 29/2013, z ktorých zistil tieto skutočnosti:

Okresný súd predložil 16. januára 2013 krajskému súdu vec na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľov.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 Co 29/2013 z 22. augusta 2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo veci samej a vec vrátil okresnému súdu na rozhodnutie o trovách konania. Označený rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 5. novembra 2013.

Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia z predložených súdnych spisov konštatuje, že krajský súd v období, odkedy mu bola vec predložená na rozhodnutie (16. januára 2013), až do vyhlásenia samotného rozhodnutia (22. augusta 2013) v namietanom konaní postupoval plynulo, pričom jeho postup výraznou mierou ovplyvňovala najmä skutková zložitosť posudzovanej veci.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže tiež vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania [porovnaj § 120 ods. 1 a 4 Občianskeho súdneho poriadku (napr. IV. ÚS 147/04)].

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že postup krajského súdu v namietanom konaní nie je poznamenaný zbytočnými prieťahmi, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. marca 2014